

Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Definitieve Voorkeursbeslissing

Oostvaardersoevers

Juli 2022

Besluit

Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW), werken aan een levende delta in het IJsselmeergebied; project Oostvaardersoevers

Inleiding

Het project Oostvaardersoevers is onderdeel van de Programmatische Aanpak Grote Wateren (PAGW) en de gebiedsagenda IJsselmeer 2050. Het is één van de projecten om het IJsselmeergebied toekomstvast en klimaatbestendig te maken door te werken aan het verbeteren van natuur en de ecologische waterkwaliteit. Het project is een volgende stap om te komen tot een toekomstbestendig ecosysteem voor het Markermeer-IJmeer (TBES) zoals verwoord in de Rijksstructuurvisie Amsterdam-Almere-Markermeer (RRAAM, 2013). Tevens geeft het project een impuls aan Nationaal Park Nieuw Land, het jongste nationaal park van Nederland.

Het doel van het project is als volgt geformuleerd in de Startbeslissing.

- Het project Oostvaardersoevers verbindt het Markermeer, de Oostvaardersplassen en de Lepelaarplassen tot een toekomstbestendig zoetwater ecosysteem (TBES);
- Het project Oostvaardersoevers realiseert met innovatieve waterbouw een aantrekkelijker, beleefbaarder en veilig merengebied.

De uitwerking van het project Oostvaardersoevers vindt plaats in een samenwerkingsverband van Rijkswaterstaat, provincie Flevoland, de gemeenten Lelystad en Almere, Waterschap Zuiderzeeland, Staatsbosbeheer, de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland (RVO) en stichting het Flevo-landschap. De minister van Infrastructuur en Waterstaat (IenW) heeft, in afstemming met de minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV), in november 2019 de Startbeslissing voor het project Oostvaardersoevers ondertekend. Daarna is de MIRT-verkenning gestart. Met het publiceren van deze definitieve Voorkeursbeslissing Omgevingswet (tevens Voorkeursbeslissing in de procedure Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT procedure) wordt de MIRT-verkenning afgerond.

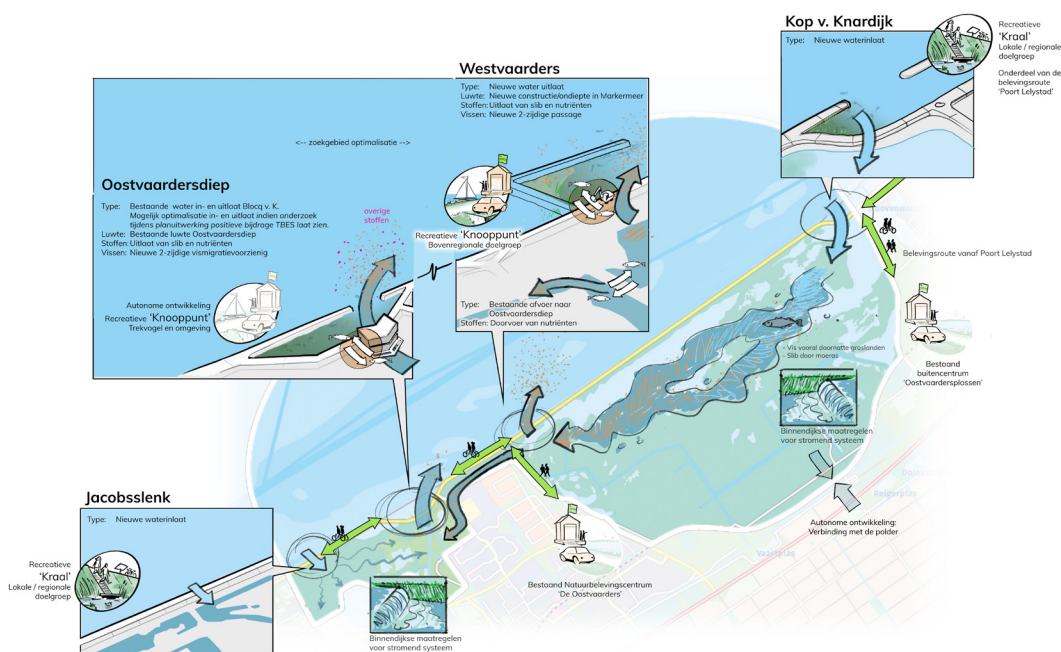
De definitieve Voorkeursbeslissing

De Ministers van Infrastructuur en Waterstaat en voor Natuur en Stikstof besluiten op grond van de resultaten van de Verkenningsfase, waaronder de effectbeoordeling in het MER eerste fase, tot het vaststellen van het Voorkeursalternatief Oostvaardersoevers dat bestaat uit:

1. het realiseren van stoffenuitwisseling tussen de drie natuurgebieden middels het aanleggen van water in- en uitlaten;
2. het mogelijk maken van vismigratie;
3. het aanleggen van een buitendijkse luwte en ondiepe zone;
4. het aanleggen van verbindingen tussen het moerasgedeelte en de natte graslanden in de Oostvaardersplassen;
5. het creëren van belevingswaarden bij de nieuwe verbindingen.

Deze vijf onderdelen worden hieronder nader geduid en toegelicht per locatie van oost naar west (tussen Lelystad en Almere).

Voorkeurs Alternatief / VKA

Figuur 1 Voorkeurs Alternatief / VKA

A. Bij de Kop van de Knardijk:

- het realiseren van een waterinlaat achter de bestaande strekdam om water uit het Markermeer de Oostvaardersplassen in te laten.
- het realiseren van een recreatieve kraal. Dit is een plek waar mensen langskomen en waar iets te zien of te beleven is

B. Tussen Westvaarders-Oostvaardersdiep:

- het realiseren van een nieuwe wateruitlaat (nabij Westvaarders) of het optimaliseren van de bestaande (Blocq van Kuffeler) om voedselrijkwater uit de moerassen naar een luwe ondiepe zone in het Markermeer te laten stromen.
- het realiseren van een tweezijdige vismigratievoorziening tussen het Markermeer en de Oostvaardersplassen.
- in de planuitwerking worden de onderbouwing en keuze gemaakt hoe het technisch ecologische ontwerp voor bovengenoemde maatregelen geoptimaliseerd kan worden.
- het realiseren van een recreatief knooppunt nabij het Jac. P. Thijssepad. Dit is een plek met een goede achterlandverbinding met een bovenregionale functie en recreatieve voorzieningen
- in de planuitwerking worden de twee uiterste varianten onderzocht hoe het technisch ecologische ontwerp voor bovengenoemde maatregelen geoptimaliseerd kan worden. Uit deze variantenstudie volgt een optimale oplossing.
- het realiseren van een recreatief knooppunt nabij het Jac. P. Thijssepad. Dit is een plek met een goede achterlandverbinding met een bovenregionale functie en recreatieve voorzieningen.

C. Bij de Jacobsslenk

- het realiseren van een waterinlaat om water uit het Markermeer de Lepelaarsplassen in te laten stromen.
- het realiseren van een recreatieve kraal. Dit is een plek waar mensen langskomen en waar iets te zien of te beleven is.

In de binnendijkse moerasgebieden worden op diverse plekken maatregelen gerealiseerd om de waterdynamiek binnen de moerassen te versterken en het voor vissen mogelijk te maken van het Markermeer naar de geïnundeerde graslanden te komen en weer terug.

Middelen

Voor het realiseren van dit Voorkeursalternatief wordt vanuit het Rijk 45 miljoen euro beschikbaar gesteld. De Regio draagt 6,6 mln euro bij zoals vastgelegd in brief 2856237 van 14 oktober 2021 van provincie Flevoland namens de gebiedspartners aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat. Het totaalbudget van 51,6 miljoen is taakstellend en bestemd voor de planuitwerkingsfase, realisatie van het project, 10 jaar beheer en onderhoud en monitoring.

Procedure

Met dit besluit wordt de verkenningsfase afgerond en de Planuitwerkingsfase gestart. De planuitwerking richt zich op het voorkeursalternatief met ruimte voor doorgroei naar het toekomstperspectief. In de planuitwerkingsfase worden de volgende meekoppelkansen uitgewerkt: koppeling met de ontwikkeling van de Almeerse Poort (onderdeel B), met Poort Lelystad-Kustvisie Lelystad (onderdeel A) en KRW-opgave voor vismigratie bij de Blocq van Kuffeler (onderdeel B).

Toelichting en onderbouwing

Bij het publiceren van de ontwerp-voorkeursbeslissing is een toelichting gepubliceerd, de "Notitie VKE-VKA" geheten. Deze toelichting is ongewijzigd en is nog steeds van kracht. Deze notitie en onderliggende rapportages zijn desgewenst opvraagbaar.

Totstandkoming ontwerp voorkeursbeslissing

De MIRT-verkenning Oostvaardersoever is gestart met het in beeld brengen van mogelijke oplossingsrichtingen voor de uitwisseling van voedselrijk water uit de moerassen naar het Markermeer, voor het aanleggen van een luwtegebied in het Markermeer en voor verbindingen voor vis tussen het meer en de moerassen en voor het vergroten van de beleefbaarheid van het gebied. Om een onderbouwde afweging te kunnen maken voor de te nemen maatregelen is een MER 1e fase opgesteld. In de MER zijn de hoekpunten van het speelveld in beeld gebracht op basis van drie onderzoeksalternatieven. De alternatieven verschillen in de locatie(s) en het aantal of de omvang van bouwstenen als vispassages, luwtegebieden, water in- en uitlaten. Deze alternatieven zijn beoordeeld op doelbereik, haalbaarheid en milieueffecten. Daarna is een toekomstperspectief voor de lange termijn (2050)^{1,2} en een Voorkeursalternatief (VKA) voor de korte termijn (2030) samengesteld. Het VKA is passend bij het beschikbare budget van 51,6 mln. Het VKA is de eerste stap op weg naar het beoogde toekomstperspectief.

Participatie en procedure

Oostvaardersoever anticipeert op de komst van de Omgevingswet. Daarom is voorheen een 'kennisgeving Startbeslissing en Participatie' gepubliceerd en wordt nu een Voorkeursbeslissing vastgesteld. Deze Voorkeursbeslissing is tevens een invulling binnen de MIRT procedure.

Naast bovenstaande is gedurende de verkenning gebruik gemaakt van de volgende vormen van participatie:

- Stakeholdersbijeenkomsten, in de vorm van ontwerpessies en expertsessies, met specialisten van de 7 samenwerkende partijen;
- Klankbordgroepbijeenkomsten: deelnemende organisaties in de klankbordgroep zijn natuurorganisaties, recreatieverenigingen, ondernemers en bewonersgroepen.
- (Online) informatieavonden voor bewoners en andere geïnteresseerden;
- Website: om ook participanten die niet aanwezig kunnen zijn bij bijeenkomsten de mogelijkheid te bieden te reageren op beschikbare informatie en input te leveren aan de vervolgfase, is een website opengesteld: www.oostvaardersoever.nl.

De ideeën en oplossingsrichting die opgehaald zijn via de verschillende participatie stappen, zijn meegenomen als 'bouwstenen' voor de ontwikkeling van de drie onderzoeksalternatieven, die zijn uitgewerkt in de MER 1e fase.

De ingebrachte ideeën en oplossingsrichtingen zijn beschouwd in de verkenning en meegenomen bij het ontwikkelen van het toekomstperspectief lange termijn, en het voorkeursalternatief. De ontwikkeling daarvan, en de concepten van beide zijn besproken in klankbordgroepbijeenkomsten, waarbij alle indieners van zienswijzen op de Startbeslissing en de Notitie Reikwijdte en Detailniveau zijn uitgenodigd. Daarin zijn voornamelijk optimalisaties op de bestaande ontwerpen ingebracht.

1 Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport

2 In de onderliggende stukken wordt het toekomstperspectief aangeduid met Voorkeurs Eindbeeld (VKE)

Ingebrachte punten zijn :

1. Voldoende ruimte houden tussen de vaarweg Amsterdam – Lemmer(VAL) en de (aan te leggen) luwtestructuur, zodat recreatie(zeil)vaart ook aan de oostzijde van de VAL (kruisend) naar Lelystad kan varen. Ingebracht door klankbordgroep OVO. Deze is opgenomen in het toekomstperspectief (VKE ³).
2. Pleidooi voor eilandjes t.b.v. ecologie voor de Oostvaardersdijk. Ingebracht door Klankbordgroep OVO. Dit punt is niet gehonoreerd omdat eilandjes niet passen in de doelstellingen voor het project.
3. Keuze voor één groot recreatief knooppunt met daarnaast verspreid kleinere voorzieningen (kralen) . Ingebracht door klankbordgroep OVO . Dit punt is opgenomen in de voorkeursbeslissing.
4. Recreatieve ligplaatsen bij knooppunten, kralen. Ingebracht door Klankbordgroep OVO. Dit punt wordt nader uitgezocht in de planfase.
5. Versterken van de belevingswaarde bij de Kop Knardijk en bij Westvaarders. Ingebracht door Gemeente Lelystad en Almere. Dit punt is opgenomen in het toekomstperspectief (VKE).
6. Onderzoek naar toegevoegde waarde gemaal Blocq van Kuffeler voor vismigratie en voor extra organisch koolstof in de luwtezone. Waterschap Zuiderzeeland. Dit punt is onderzocht in de verkenning.
7. Realiseren extra ligplaatsen voor de binnenvaart in het Oostvaardersdiep.. Ingebracht door Klankbordgroep Oostvaardersoever. Dit is niet opgenomen in het VKE omdat het realiseren van ligplaatsen geen doelstelling is voor het project.

In de inspraakreacties op de concept-voorkeursbeslissing is een alternatieve locatie voor de ligging van het recreatieve knooppunt voorgesteld. In de planuitwerkingsfase zal de definitieve locatie voor dit knooppunt uitgezocht worden. Daartoe is een zoekgebied aangewezen; een van de voorgestelde locaties uit de zienswijzen ligt niet binnen dit zoekgebied. Die locatie zal niet onderzocht worden. De andere aandachtspunten aangegeven in de zienswijzen worden in de planfase beschouwd.

Inspraakperiode ontwerp voorkeursbeslissing

De ontwerp-voorkeursbeslissing heeft zes weken ter inzage gelegen. Hierop zijn 10 zienswijzen naar voren gebracht. Deze zijn beantwoord in de bijgevoegde nota van antwoord.

Tevens is vrijwillig de commissie m.e.r. geconsulteerd. Op basis van het advies van de commissie m.e.r. zijn twee aanvullingen op de milieueffectrapportage geschreven. Deze reacties brengen geen majeure wijzigingen met zich mee, daardoor is de definitieve voorkeursbeslissing ongewijzigd ten opzichte van de ontwerp voorkeursbeslissing vastgesteld. Hiermee is de verkenningsfase afgerond en start de planuitwerking.

³ Zie de notitie VKE-VKA voor een toelichting op het toekomstperspectief VKE en de samenhang met het Voorkeursalternatief VKA.

Vervolprocedure en reactie

Voor wat betreft het nemen van de definitieve beslissing is het de verwachting dat de planologische wijziging, die voortvloeit uit het project, niet meer voor de inwerkingtreding van de Omgevingswet als ontwerp ter inzage kan worden gelegd en derhalve onder het regime van de Omgevingswet zal komen te vallen.

De volgende stap in de procedure is het nemen van een Projectbesluit onder de Omgevingswet.

- Uitvoeren benodigde onderzoeken en nader uitwerken van de oplossing. Hierbij hoort in ieder geval het opstellen van een tweede fase MER
- Het ontwerp-projectbesluit met bijbehorende achtergrondrapporten wordt gepubliceerd
- Ieder kan zienswijzen indienen op het ontwerp-projectbesluit
- Het projectbesluit wordt vastgesteld
- Na vaststelling kunnen belanghebbenden een beroep instellen bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Mocht het zo zijn dat ten tijde van de definitieve besluitvorming de Omgevingswet nog niet in werking getreden is, dan zal het plan onder huidige juridisch-planologische wetgeving vastgesteld worden. Dat zal in het kader van de planologische wijziging van het gebied twee aangepaste bestemmingsplannen/beheerverordening zijn. Daarnaast moet er voor het mogelijk maken van het project een projectplan Waterwet vastgesteld worden.

Publicatie van dit besluit

Dit besluit wordt gepubliceerd in de Staatscourant. In de plaatselijke bladen waarin ook de publicatie van de ontwerp-voorkeursbeslissing is gemeld, wordt gemeld dat deze publicatie heeft plaatsgevonden.

DE MINISTER VAN INFRASTRUCTUUR EN WATERSTAAT

Colofon

Contact:

Project Oostvaardersoever
www.oostvaardersoever.nl
info@oostvaardersoever.nl
T 0800 - 8002

Datum:

Juli 2022

Status:

Definitief

Samenwerkende partijen:

Rijkswaterstaat
Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

PROVINCIE FLEVOLAND

Natuur dichtbij
HET FLEVO
LANDSCHAP

Gemeente Almere

gemeente
Lelystad